

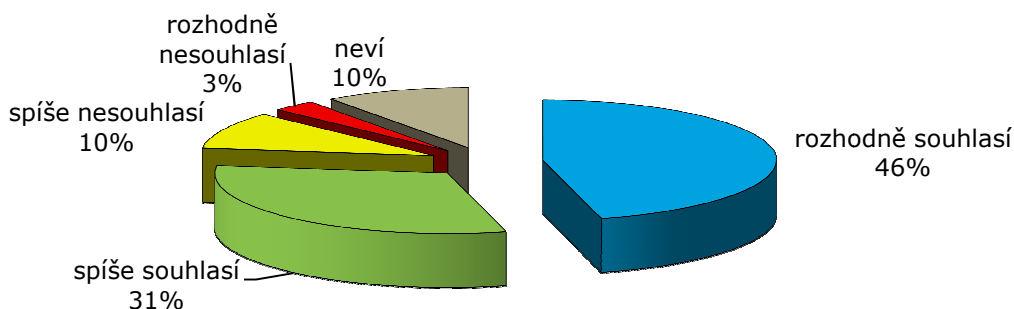
Česká veřejnost o předčasných volbách – září 2013

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost, v13-09
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	9. – 16. 9. 2013
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1029
Počet tazatelů:	245
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PV.166, PI.25
Zveřejněno dne:	2. října 2013
Zpracoval:	Jan Červenka

V zářijovém šetření se CVVM zabývalo nadcházejícími předčasnými volbami do Poslanecké sněmovny. Konkrétně v šetření zjišťovalo, zda občané souhlasí nebo nesouhlasí s rozpuštěním sněmovny a vypsáním předčasných voleb, a následně na baterii výroků zkoumalo názory na to, jak by po volbách nová sněmovna měla vypadat.

Graf 1: Souhlas s rozpuštěním PS a vypsáním předčasných voleb¹ (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 9. – 16. 9. 2013, 1029 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, že byla rozpuštěna Poslanecká sněmovna a vypsány předčasné volby? Rozhodně souhlasíte, spíše souhlasíte, spíše nesouhlasíte, rozhodně nesouhlasíte.“

Jak ukazuje graf 1, více než tři čtvrtiny občanů (77 %) souhlasí s rozpuštěním Poslanecké sněmovny a vypsáním předčasných voleb, v tom 46 % s tím souhlasí „rozhodně“ a 31 % „spíše“. Naopak nesouhlasný postoj vyjádřilo jen 13 % dotázaných, 3 % „rozhodně“ a 10 % „spíše“. Desetina respondentů v odpovědi na otázku uvedla, že neví.

Podrobnější analýza z hlediska základních sociodemografických znaků ukázala jen minimum významných statistických rozdílů. Mezi mladými ve věku 15 až 19 let se sice objevil výrazně vyšší podíl nerozhodných odpovědí, stejně jako mezi studenty a dotázanými, kteří mají dokončeno jen základní vzdělání, ale v tom posledním případě, pokud eliminujeme vliv studentů, kteří tvoří velkou část skupiny dotázaných bez dokončeného vyššího než pouze základního vzdělání, ani tato skupina se od průměru významně neliší. A tak lze říct, že jediným zaznamenaným skutečně diferencujícím faktorem byla v tomto případě politická orientace a preference dotázaných. Větší podporu rozpuštění sněmovny a vypsání předčasných voleb jsme v tomto ohledu zaznamenali mezi dotázanými, kteří sami sebe řadí do levé části politického spektra, a voliči KSČM nebo ČSSD, zatímco nesouhlas se ve vyšší míře objevoval mezi respondenty hlásícími se k pravici, případně stoupenci TOP 09 a ODS, byť i mezi nimi souhlas s rozpuštěním sněmovny a novými volbami převažoval nad podílem nesouhlasu.

Dále byly v šetření zjišťovány názory občanů na to, jak by mělo vypadat a fungovat jejich zastoupení v Poslanecké sněmovně. Všem dotázaným byly k posouzení předloženy čtyři výroky, které se týkají stran, poslanců či kandidátů na poslance a toho, co by měli prosazovat nebo jaké předpoklady by měli splňovat.²

Tabulka 1: Souhlas s výroky (%)

	souhlasí		nesouhlasí	
	rozhodně	spíše	spíše	rozhodně
Pro zlepšení politické kultury u nás je nezbytné, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly nové strany.	32	36	17	5
Kandidáti ve volbách do Poslanecké sněmovny by měli mít zkušenosti z práce v obecním, městském nebo krajském zastupitelstvu.	23	42	20	7
Poslanci musí vždy hlasovat se stranou, na jejíž kandidátce jsou zvoleni.	24	30	22	12
Do Poslanecké sněmovny by měli být zvoleni lidé, kteří už tam pracovali, protože se v parlamentní práci vyznají a mají s ní zkušenosti.	5	13	32	41

Pozn.: Procenta v řádce, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 9. – 16. 9. 2013, 1029 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z výsledků zachycených v tabulce 1 vyplývá, že nejčastěji se čeští občané přiklánějí k názoru, že pro zlepšení politické kultury u nás je nezbytné, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly nové strany, s čímž souhlasily zhruba dvě třetiny (68 %) dotázaných, zatímco opačný názor vyjádřila o více než pětina (22 %) z nich. Jen nepatrně nižší souhlas ve výši téměř dvou třetin (65 %) byl

² Otázka: „Nakolik souhlasíte s následujícími výroky? a) Pro zlepšení politické kultury u nás je nezbytné, aby se do Poslanecké sněmovny dostaly nové strany. b) Kandidáti ve volbách do Poslanecké sněmovny by měli mít zkušenosti z práce v obecním, městském nebo krajském zastupitelstvu. c) Poslanci musí vždy hlasovat se stranou, na jejíž kandidátce jsou zvoleni. d) Do Poslanecké sněmovny by měli být zvoleni lidé, kteří už tam pracovali, protože se v parlamentní práci vyznají a mají s ní zkušenosti.“

zaznamenán u výroku, že kandidáti ve volbách do Poslanecké sněmovny by měli mít zkušenosti z práce v obecním, městském nebo krajském zastupitelstvu, s nímž nesouhlas vyjádřila více než čtvrtina (27 %) oslovených. Nadpoloviční většina (54 %) souhlasí také s tvrzením, že poslanci musí vždy hlasovat se stranou, na jejíž kandidátce jsou zvoleni, což naopak odmítá asi třetina (34 %) občanů. Pouze malou podporu pak získal výrok, že do Poslanecké sněmovny by měli být zvoleni lidé, kteří už tam pracovali, protože se v parlamentní práci vyznají a mají s ní zkušenosti, což odsouhlasilo 18 % respondentů, zatímco téměř tříčtvrtinová (73 %) většina to odmítla.

Z podrobnější analýzy vyplynulo, že k novým stranám v Poslanecké sněmovně jako k receptu na zlepšení politické kultury u nás se relativně skeptičtěji staví lidé ve věku nad 60 let, absolventi vysokých škol a lidé, kteří se na pravolevé škále politické orientace řadí jednoznačně na levici, naopak v jejich prospěch se ve větší míře vyjadřují příznivci ANO 2011. Stoupenci ANO 2011 rovněž častěji odmítají to, že by kandidáti na poslance měli mít předchozí zkušenost z práce v obecním, městském nebo krajském zastupitelstvu. To, že by poslanci měli při hlasování ve sněmovně zachovávat loajalitu vůči straně, za níž byli zvoleni, relativně častěji vyjadřují voliči TOP 09. Poslance s předchozí zkušeností s prací v PS ve větší míře preferují ti, kdo se řadí k vyhraněné pravici, a stoupenci ODS.